

Kamisinam Uqaqtakhangit

Talvani Angmaqtirinikkut Hitamani Katimaqyuagutaatigut Tugliqmi

Maligaliuqyuaqvingmi Nunavunmi

Uqaqtauhimayuq:

**NANGARIYAUYUQ ANN MEEKITJUK HANSON-MIT
KAMISINAUYUQ NUNAVUNMI**

March 6, 2007

Unnuhakkut, Innait, Uqaqtitsiyi, Hivuliqti, Maligaliuqtiit Nunavummiutatlu, bienvenue, tunngahugiti Hitammiuyumut Katimaqyuarutaatingnut Tugliqmi Maligaliuqyualiqiyunik Nunavunmi.

Ilaa akhuuqnaqpiatuq uvamnut hadja ilauyanganik angmaqtigiyanganik nuutaaq katimaqyuagutaatigut.

Taima aullaqtiliraptitku una katimaqyuarut, taima akhuuqnaqtuq uvamnut kiutjutiyangani 60 tiuyut Ilagiiktun Nunavunmiutat ilauyut taima ilauhimaqtun talvani Kanatami Ukiumi Ulapqityuarutaangani. Niriuhimayunga aullariamni Whitehorse, Yukonmut ilauqatigiyanganik Ilagiiktun Nunavumiutat talvuuna umiktirinikkut quviahutiginikkut taima Saturday, March 10mi.

Taimalu 80-nguyut Nunavummiutat ilauyut inulrammiit havauhiqaqtun angitqiamik nunaptinut, takunaqtun havaktaingit, qunngiaqtitiyutlu havaktaingitlu, ilauhimaqtun talvani ulapqiaqtuqtunik,

Una angitqiaq katimaqyuagut taima Nunavut aullaqtitivaktun talvunga Kanata Ukiumi Ulapqityuarutinut. Nakuyumik ulapqiyut namaktumiklu angilrautjavut.

Ilitariyauquyaralu Sheila Watt-Cloutier hivulliqtiugaluaq Inuit Ukiuktaqtuqyuaqmi Katimaqyuarutmi taima niruaqtauvaktun tapfuminga Nobel Prize-mik havaktainganik talvuuna qanuq hilavut allanguqtiqpaliayuq taimalu akhuuqtauliqtun Nunavunmiutat Ukiuqtaqtuniitunlu nunaqyuangit aviktauningani.

Allatauq inuk uqarumayara havagungnaiqtuq Anglican Minihitauyugaluaq Mike Gardiner, taima tikuaqtauvaktuq tapfuminga Kuin Kivgaqtia ilauyanganik talvani Kaanatami Ikayurnikkut Ilitariyaunig. Tamna tikuaqtaurut ilitariyuq qaffiuyunaqut qullingit havaktaingit kivataani Ukiuktaqtumi.

Ukuat tamaita akhut havakhimaaqtun taima upautiuhimayut hadjalgami.

Quviahutigiyaatka akhut havakhimaaqpakamik pitquhiptingnut inuptionut ukiuqtaqtiptingnutlu.

Nunavut aulahimaaliqtuq taima 8nik ukiunik. Una hikungiqtauyuuq iyinut talvuuna ilitquhiangitnut Inuinut. Talvuuna ukuat 8nguyut mikiut ukiungit, amigaitunik iniqtirutigivaktun – kihimi amigaitunik akhuurutingnik aulahimaaqtun.

Pittailiknikkut Ningahungnikkut

Atauiyuuq akuugutiit angiyuuq qulligutiqaqtuq ilaqaqtunik ningahungnikkut.

Tamaita ilaqaqtun inuhimaaqtukhauyugaluit ningahungitunik. Taima nunalaavut namaktumik piqagianganik taima munagitjutikhaqaqtuq inuit tamainut. Piumayugut Nunavunmiunik nunalaangitlu havagianganik ilagiiklunik taima munagittiaqtun nunalaangit inuuhigiqtaqtuq nunalaani.

Uvuunauyuuq hanaqitjutikhaq taima Maligaliuqyualiqinikkut pigiaqtitivaktun tamna *Ilaqaqtunik Ningahungnikkut Pittailiginikkut Maligaq.*

Uvani ukiukmi kavamat ihumagiluaqniaqtun aulatitiyanganik ukuninga. Tamna aulatitiyanganik hanaqitjutikhat ilauqaqniaqtuq nunalaani ayuikhautikhaqnik iningnikhanut, havakhimaaqtunut, maligaliqiyunut, palihimat, uqautjityiitlu.

Hivunikhavut Maligaqni ilitugipkaiyanganik angiyunik qulligutikhaqnik ilaqaqtunik ningaktailinikkut taima tunihimaaqlunik maligaliqinikkut hanaqitjutikhaqnik pitailiyanganik tamainik ayuknautingnik – ilauyuqlu maniliqinikkut ihumamikkutlu ayukhaqtitiyut iningnikhanut – talvuuna tunngaviatitigut.

Maligaliqitjut ilauqaqtuq maliktakhainganik talvuuna pitquhiliqinikkut uqautjiyanganik tamainut ilauyunut. Taimalu piqaqhimaagtun maliktakhainganik amigakhuutikhaqnik munagitjutikhaqnik atuqtauyakhainganik, nunalaanilu atuqtakhainganik.

Tamna Maligaq ikayukhimaagtun ihuagutikhaqaqnikkut talvuuna ningahungnikkut tunngavilik taima ihumagiyaunginaqtunik nunalaani taimalu ilauqaqtuq hanaqitjutikhaqmik aulahimaagtunik inirnikhanut.

Kavamatlu atuqhimaagnaqtuq nunalaani hanaqitjutikhaqaqtunik aulagtitiyanganik havaaqhangit nunaqaqtunut nuutaanik itiqtauvikhaqmi napaqtiqniaqhimayuq talvani Kangiqlinirmi.

Havaaqhaqlu tamna tunihimaagnaqtun qanikliyanganik aihimavianut, ilauqaqtun hanigaqmi tangmaaqvikhaat aulaniaqtun talvani Kivalliqmi.

Uqautjiyiit havakhimaagliktun nunalaani ikayugianganik ihuinaqhimayunut mamiqhaiyanganik Nunavunmi ilaqtunik.

Nunavutmi Piumayaitnik Pinahugrittut

Ilaani havaaghavut anggiyuumiqtutut ilivaqtut ammalu inniqtiriniq.

Hivulliqpaami Kavamaliuqtut Nunavutmi aullatjutighamingnik pivalliatjutighamingnik pivaqtut nunatlaat aviktughimaniat pitjutigiplugu. Kavamaita ihumaliuqpaqtut qanurinniangmanggaat inuuhitjutighaq Nunavutmi 2020guqqat. Hitamanik aullatjutighanik ittut hapkuangguyut inuuhiriningmut nunatlaani tamaini, ayunghangnaittumiklu atahiuutitutu pilutik, inmirut pittaaqluni ihumariyaghakangilluni imaalu ayuighaqattangniklu.

Maliraliuqtiugaffi uvani Tuqliuyuq Maliraliuqtinggitni illifi naunanggittahi qanirliuqpaqtut aullatjutighat pitjutigiplurit qanurituuyaagitlu 1999 mit 2004mut.

Hafuuma mighaatigut pitjutiyuk Pinasuaqtavutmik 2004min-2009mut, hetja maligaghagiugilliqaat.

Ilautumaplurit hitamauyunut aullatjutighat, Pinasuaqtavut malruuknik piumalluagumayaitnik ukuangguyut: hakuriktumik Inuinnait inuhiringgit pinnahugritlutik pivalliatjutighannik amigaikyuumiknahugrilluritlu mailiungnik.

Uqiunik malruuknik qaffitlu tatkighiutit inigiiktugaluit havakvikni hivumutlu tatqighiutini kavamatkut pitjutiqattangniaqtait pitkuhitirut, uqauhitirut, ilihangnitirut maniliungnitirutlu.

Pitkuhiq Uqauhiklu

Hamna Kavamat pitjutinialiqut pivalliatjutighamingnik ayuighagutighanik Piqqusilirivvik pitjutigiplugu, inuinnait pitkuhiinik ilihaqvighaannik inniaqtuq Kangiktoqapikmi ilihaqtitlutiklu qungiaktitlutik tiiviititigut ittunik Kamanitoakmi Igloolikmilu.

Inuinnait pitkuhiitnik ilihaqtut ikayuutigiyauniangmattauq Inuinnait pitkuhiinnik.

Nunavut anggivallaangmat ayuighaghimayut aalagayunik ayuighagutighanik ilitturiniqumiklu qanuriliurutighamingniklu nalunanggilutik nunami. Atuqtauqattagumiku nunakput Inuit ikayungniaqtut nalunaigiyaagani Kanatamiut Uqiuktaqtumik.

Ikayuqtauqattaghutik inuit pitkuhiitnik ilitturiningmiklu ayuikuplurit nalunanggilluritlu taima pitkuhigiyaat inuit. Hungmikiak Nunavummiut piumaffaliqtait inuinait hanalgutit hunavaluitlu ittut talvani kungiaktittivikmi Yalunaimi atlanilu humikiak.

Havaqatiriliqtait Nunavut Tunngavikkut kavamatkugiik ihumaliungnikmut Nunavutmi Kunggiaktitivikhamik Inuinait Hanalrutinik hunavaluitlu iqluqpaghaq

Iqalungminniaqtuq. Ten million daalanik tutqughimaliqtut igluqpaghamik kungiaktitivighamik inuinait pitkuhiit hanalgutainnik hunavaluitlu.

Ikayuqtauyumayutlu manighaaghanik kavamatkugiik pitjutigigiagannik kunggiaktitivighamik inuinait pitkuhiit hanalgutainnik hunavalungniklu imaalu qilamiutigilurulu utiqtiffaagumikkik nunaptingnut inuinait hanalgutait hunavaluitlu.

Inuit quyariyaat pitkuhik uqauhiklu imaalu ilittugiyut tamaqtughaunggittut tamaita hapkua.

Nunavungungmat inuinait uqauhia maliraliuqtuni aturumavaqtagalluagat taima pitjutiumavaqtuugaluit maligaliuqtuni.

Nunavut Kavamaita piumalluaqtut pivalliatjutigilutik uqauhik atuqluru maligaliuqtuni taimaatun ilihimatiagnaaptiru Inuit uqauhiit ubluk tamaat.

Taimaaluttauq, kavamatkut pitjutiniaqtut Nunavummiunut ikayuqtikagiiklutik kavamatkuni Kablunaatitut Uiviititutlu.

Eighty-five pusatguyut Nunavummiut Inuinauyut uqaaqtaqtutlu Inuktitigut. Imaalu, Inuit kitkutlikaa ayuiffaagumayaitlu uqauhiatnik. Kavamatkut ilitigumapkaiyut ikayuqlutiklu taimaa pigiagannik.

Malguuyut maligaghat tunihiyauniaqtut Maligaliuqtunut ihumatjutighangnik. Atauhik maligaliungnik pitjutiginiqtaat Uqauhitjutighamut Maligaita, aipaattaq Inuit Uqauhiit Atlat Aatlangguktilimaigiagannik Maligaita.

Ilihangnik

Atlamittauq itqaumagiyaghaq uqauhimut pitkuhitlu tamna ilihangnik. Hivuatigut piliqtilluta nutagutilugu kavamatkut imaatun aulatjutighamik Nunavutmi ilihagtigaghainnik pitjutiughaugaluit.

Taimaatun pigiagannik uvagut piyughaugaluagturut nanmigilurit Maligaliuqluta Maligaghaitnik Ilinniaqtuliriyit.

Hakugikyuumigiagannik Inuinait uqauhiat hivuatigutlu pitjutigiplurit ittughaugaluag pikaqlutik nutaamik Ilinniaqtuliriyit Maligaghaitnik. Uqauhigiktut malruuknik uqayuqtughannik taima piughaugaluat tahapkununga nunatlaanut uqauhigiktunut imaalu amigaikyuummiktunut maniliungningmun.

Ilinniaqtuliriyit Maligaitnik ikayuutiginiaqtaat Nunavummiunut ilittuginingmik ayuighangnikmutlu pikaqtughaungmatta amigaikyuummigumik havaaghat angiklivallialiqqatta maniliuqtiit.

Hetjamut, kavamatkut pitjutigiliqtut piumayaitnik ilihavighamik havaaghanut titikanik piyuqtut ilihaguigaagamik taima pitjutiginahualiqut Kangihinikmi.

Taamna ilihavigilluangniaqtaat Nunavutmi ayuighayunut havaaghamut titikamik piliqpatunut ilihaguigaangata. Manighaahait tutquqtiriyut ihuaghaigiagannik angikyuumikluritlu ilinniaqviit Ikaluktuutiami Iqalunilu.

Kavamatkut hivumut takuyumayut ublumut Nunavummiut ayuighagumik havaaghanut akikinggittunik havaaghak. Maniliuqtut nakuuyumik pitjutiniaqtut ikayukniangmattatauq atlanut niuvaayinut imaalu ikayuqtiginiangmattatauq nanmigiyaaghamingnik iglukagiagannik.

Piangaiyarniarmmun

Tamaitavyak tautuktaptingnik tikuaktut umunga Nunavut piliktuq nutaanik piangaiyarningmut. Muniliuqniqmut angikliliqtuq pilikmata uyaraktiliqiyiit, iqalukhiuknikmut, pulaaktiliqinikmut, imalu pitquhiliqinikmut, nutaamik pilihaliqhutik pauwaliktutinnut ingilrayuliqinikmutlu pinahualiktainik.

Uyaraqhiuknikmut munighautit atuktauyut 2006mi imatut \$200 milliat tallamik piblutik kangikhugit nappainik 60 kinikhiaplutik hulilukarutinik. Nunavut ublumi kanganiittuq tallimani Kanatami aviqtuqhimayuni aviqtauninganilu kinikhiayuni munighak atuqtauyuq, imalu kanganiityuaktuq umani North of 60°mi. Uyaqqanit hitiniqpaaq, akituyunik quriiqtavyaqtunik uyaqqanik, uriiniaamik ukuatlu havikhatut ituniklu kinikhiatluaqtait.

Ukuat Jericho Mine uyarraqhiukviit, nunani hivulik uyaqqanit hitiniqpaaqtunut uyarrakhiukviat, angmalihaaktuq umani August 2006. Piliuliktunik malruknic akituyunik quriiqtavyaqtunik uyaqqanik uyaraqhiukviinik - Meadowbank unalu Doris North – aulaktikniaktut umani aujaqmi. Aallattaq havikhanut uyarraqhiuqtut huliitjukturigiyaaq, High Lake, imalu havirajaknutlu hulilukagutigiyaaq, Mary River, pilihaliriangitni upalungaiyaktut.

Wolfden Resources sainiqhimayut nunamut piyamingnik angiqtauhimayunik ukunanga Kitikmeot Inuit Katuyikatigit, una kinngunmut aulaktitipluni Wolfden's High Lake pinahuatainik.

Anipkainiq uminga *Nunavut Uyarauyani Qinirhianiit Uyaraghiuqnikkutlu Parnaqutighaq* hivuliuyuk piyakhakqu ikayuqhuta uyarraqhiuknikmut nunani. Hanaqitjutihaq ikayutiginiaktuq hakugiktumik naguuyumik pinahuaktut pilutik ima kayagilugit avatipitingni ittut munariyauniakmat.

Ilihmaykhavut piliurutit pinahuaktaitlu naunaittut pullaakataknikmut imalu inmikkut pikaktut pinahuat imalu iqaluqhiuqnikutlu pitjutainik.

Kavamatkut tutquqhiyut \$5 milliat tallamik umanga Ukiuqtaaquni Parnaqutighami Tutquqtauhimayut Manighat ukungunga nunani pivalialiqinikkut naunaikhugu ikayuklugit avitauhimaittunik nunallani. Una *Mikiyut Nunalaat Piniarhimatjutit Pinahuarutimi Maligaghaq* piliuqtauyut umanilu ukiumi nunallaniittut piniaktut munighamingnik ukununga nunallani atuqtughayunik pivaliajutikhanik hanakitjutikhainik.

Ilalugu, kavamatkut tutquqhiyut \$5 milliat tallamik tuutqumayainik atuqtauyuqhanik akiliutighainik piliuqniqmut avatilikinnikkut munagiyughanik imalu munagitnikmut ukungingalu ihumagilugit ukununga hanakitjutikhanut piyunut tunihiplutik muniliuqniqmut. Umani Ukiumi Avatiliqiyiit piliqniaqtut atuqhimaagtughanik katitiliklutik hulilukarutikhamingnik atuqlugitlu pilihaaktitlugit uuktuqnahuaktainik huliitjutinik. Imalu ikiklinahuaklugit utuqkait akhaluutit ikakuukvingmiittunik, Avatiliqiyiit piliuqniqtuq piliklutiklu pikhamingnik uuktugakhamingnik umani 2007 uhiliqhilutik umiakyuakkut ukununga nunallaanut iniqhimayukaktunik pihimayamingnik.

Ingilrayuliqiyitkullu

Piangaiyarniarnirmun piyumayut hakugikhiyumilugit ingilratjutiptingnut Kanatami nunakyuamilu. Amihuumiyut piyumayait piptingnik havaktakhaptingniklu piyughak angililumilugit naguuhilugitlu nappaqtigityutit kinguvaknaittumik.

Ukuat Nunavut Ingilrayuliqiyinikkut Parnaqutighaq ihuaqhiyauliqtut piitnik, unalu tiiraq ikayuqniaqtuq uvaptingnik ilagiyaptingniklu paanagiikhuta ihumaliugiaptingni ihuaqhailuta piyaptingnik. Piyumayakkut, atuqlugit ihuaqhaqhimayut, mikhilaagumayavut akikhait naminikaktunut havaktunik Nunavummiutnutlu, havaklutalu piyaptingnik tuyuqhimaakhuta akitungittumik piyutut nunakyuami.

Tamaita hapkuat piliktavut piyut ukuat Nunavuttip mikiyut piyaat inmiknik takuyauniaktuq havaktakkut nunaptingni maniliuguttaanut.

Nuutiqtitauniq

Ima Nunavuttip muniliuguta angiklilaaguta ukiuni hivuniptingni, uvagut piyughauyugut ima Nunavummiutat inmingnik pinniaktut piyaghamingnik umanga piliuqtuni uvapta pihimayaptingnik atuqhuta.

Ublumi, Kanataup Kavamanga inmik pihimayaat havakhugulu uvagut ihuaqhiffaalmaitaptingnik piptingnik. Nunavunmut, ukuat tammakniaqtut muniliqniq unalu itkaptaksinut amigaitpiaktuni munighani hunattallakyuani milliattallani ukiumi ataiuhikmi.

Nuutiqtitauniq pipkaqniaqtuq Nunavummiutanik pilugtughat pihimaluaktughat pimingnik inminni atuqtaqhamingnik imalu hakugikhipkklugit tunihilutik Kanatamut.

Mikhilaakniaktaa Nunavuttip aallat nunakyuami aviktukhimayuni inmikluak gavamatkunit nutikhimayunik imalu ikayuutigilugu inuuhitjutikhaptingnik adjikivyaklugit nuatkativut Kanatamiutat.

Nuutiqtitauniq ihumagiyakhaat Kanatami. Angiyuk pitjutikhaat Kanataup inmik apkutani nunakatigiiknikmut havaknik hivumut. Kihimikyuak ilihimayakhaqkut, havaktitlugit pihimalugit uvaptingni uqhuquyat kaasiliitlu ataniittunik Nunavuttip imaini hakugikhilaaktitniaktavut Kanataup Uqiuktaqtumi inmiguuktuni kavamakhaptingnik.

Nunakyauk Kavamangana piligumayut uqaqlutik piyumayamingnik. Kavamata Nunavut pitquiyut Kanataup Kavamanganik piliukuplugit piyaghamik ililugit takyut tahiit tamaita imait, taima hivumut havaligiaptingni uminga ihumagiyakhaptingni pinahuaktaptingnik.

Ukiumi Havaakhak

Tadja, Nunavut inmik piyumayamingnik pikattaakniaktut Kanataup Kavamanganut aulahimaniaqtuq tukhiqlutik kavamatuqanut taffuminga maniliqutighakut pitjutighamik taimaa ilitariqplugit allangayut ihariaginiit Nunavunmiut taffumanilu allangayunganilu avatiptingni inuuviptingni.

Nunavut ihariagiyuq nunamut manighanikkut qanuriliurutighanik pipkaittaaqtumik nunaup kavamanganik tunihiyaanginni pinahuarutighanik huliitjutighaniklu atjikkiirutiaqtunik nunani Kanadami. Niriugtugut nakuuyunik tuhaatjutighanik mighaagut nunaup maniliqutighaakut talvani kavamatuqakkunni manighakut aturutighaani March 19-mi.

Nunavut qinirhiayurlu ilitaritjutimik kaanatap kavamatkutnit avikturhimayup ihariagiyanganik naunaittarhimayup akuniraaluk manikharvigiyakhangitnik taimaatut naunairiami nunalingni napatjutingit ihariagiyangitnik uqaqtaugiami taimaatut nunalingni napatjutingit paariutigiami Kaanatamiunit atuqtanganik.

Tamna avikturhimayup kavamanga piliuliinaqtuq angiumik akituyunik tutquumavingit nakuruttariami nunalingni napatjutivut . Havaqatigiikluta kaanatap kavamanganik Haamlatquriitkut Nunalingni Napatjutingit Manikharviginikkut, unalu Nunavunmi Katimaiingit Haamlatquriitnut.

Una havaqatigiikniq pipkaitjutauyuq Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut qangannuaq uqaqtut \$130 milliat taalamik avatquumayuq tuniyauniaqtuq 5nik ukiunik nunalingni napatjutikhanganut havauhinimut. Una ilauyuq igluqpiliurniq nutaanut nunallaani katimavikhangat, ulapqivingit unalu apqutinik ihuarhainiq.

Kihimi umilimaitaqqut nunalingni napatjutikhanganut ayurhautigiyangit angikliyuumiutitinganik iluani avikturhimayup manikharvigiyakhanganik allatqiiklu

tikinnahuaqtamiknik kaanatamit manikharvigiyakhangitnik pinahuarutingit. Nunavut havakhimaarahuaq allanut avikturhimayunut qinirhiariami piliurninganik Naunairhimayuq Uuktuutigiyakhaq Ukiuqtaqtumi Nunalingni Napatjutikhanganut Manikharvigiyakhaq atauttimut pigiamikni nunalingni napatjutikhangit tamainni Ukiuqtaqtumi.

Ilaquyaqqut kaanataup kavamanga iniqtiriami havaaq angikliyuumiriami Kaanata.

Igluliqinikkut

Atauiyuq uuktuutigiami havaqatigiiknikkut igluliqiiniq, taimaa kaanataup kavamanga tuniyut 2 hannat milliat taalamik Igluliqiitkut Maniknik Tutquumavianut.

Qakugunnguqqat una manik pipkaitjutauniaqtuq igluqpiliurnirmut 7 hannat 25nik ihariagiyauqpiagtut iglukhat.

Tamna Nunavunmi Igluliqiyiryuakkut atuqniarhimayut \$74.4 milliat taalamik uuminnga manikmik igluqpiliuriamikni 2 hannat 36nik iglunik 2007mit-08mut maniliurnirmut ukiungani iniqtiriamilu igluqpiliurniq 96nik iglunik igluqpiliuqtaanganik kingulliqaangani igluqpiliulirmata.

Kavamatkutni

Uumani katimatitlugit, Nunavut Kavamanga naunaipkainiaqtaik hapkuat Maligakhat pipkainahuaqtangitnik:

Maligakhaq 1, Maniit Angiqtauhimayut (Aulatjutauyut Maniit Munariniillu) Maligaq, 2007mit-2008mut

Maligakhaq 2, Ilagiarutit Maniit Angiqtauhimayut (Akituyunik) Maligaq, Nampanga 3, 2006mit-2007mut

Maligakhaq 3, Ilagiarutit Maniit Angiqtauhimayut (Aulatjutauyut Maniit Munariniillu Maligaq, Nampanga 3, 2006mit-2007mut ihumaliurutikhanganik Maligaliurviup.

Kavamatkut ihumagiyangit hapkuat maligakhat ihariagiyauyuq nakuuyumik havaariyangitnik kavamatkutnut unalu, imaatut, pitquyatka ilagiyanganik.

Alruyaqtuqtunik Ikumatjutit

Atauhiuyuq tautuknaqpiaqtuq nunagigiami Nunavut akituvallaarninga alruyaqtuqtunik ikumatjutingit, talvuuna kikliqaqtigiyaa kavamatkut piinarialaqininga aturiamikni hivullitigiyakhangit pinahuarutingit havaangitlu ilihariaqnikkut munarhiliqinikkullu.

Akhuuriyauyuq Nunavut piliuriami alruyaqtuqtunik ikumatjutinik maliktakhaqarumi ikiliyuumiriami piomainnaqtuutiptiknik uumunga nunngulaittutimik alruyaqtuqtunik ikaumatjutinik tutquumatjutingit urhuryuatut ihumaliuqlutalu hivunikhaptiknut.

Maligaliuqtiit Maligaliurvikmi, allatlu nunavunmiutat, qakugunnuaq piniaqtut uqarvigiyautikhamik taiguamik hivulliuuyuq atuqtakhaptiknik piliuriami alruyaqtuqtunik ikumatjutinik maliktakhaqmik. Pipkaitjutauyuq alruyaqtuqtunik ikumatjutinik atuqpallarnaittuq nunnguttailinirmullu unalu piliurninganik himmautikhanganik alruyaqtuqtunik ikumatjutinik.

Aaniarviliaqtunut

Aaniarviliarniq atauhiuyuq havakviini kavamatkut akhuurhutik havaariyat ihuarhigiami angikliyuumiriamilu havaangit taimaatut Nunavunmiut pigiamikni munarininganik qanitqiyayumik nunamiknik.

Uumunga ilanganut Munarhiliqiyikkut Inuuhiriknirmullu havakvinga angmaqtaat nutaaq munarhivikmik Iglulikmi aipaangani tatqirhiutmi.

Una \$8.8 milliat taalauyuq igluqpak pipkaitjutiginiaqtaat 1 tausit 4 hannat inuknik pipkaigutigumi munariqpiaqtauyukhat havakvingit, aihimayunut nunallaanilu munaqtiuyut, inuuhiriknirmullu, munarhitkutni, qilamiuqtumiklu munarhitkutnit tautuktauyukhat.

Allatlu nutaat ulapqivingit nappaqtitauliqtut Pangniqtuumi Mittimatalikmilu.

June-mi umani ukiumi, munarhiliqiniq nuunahualiqut nutaamut Qikiqtani Aaniarvinganut Iqalungni.

Kavamatkut pipkailiqtaat munarhitkutni havaktukhat unalu pinahuarutingit iharigiyangitnik. Havaktukharhiuqniq tatja pilihaaliqtuq tamainni havaani ihumagivlugit ilihainikhaq Nunavunmiunut unalu nutaaq pinahuarut piliurniq ihumagiyauiqtuq munarhitkutigut maliktakhangit - piliurluni inuuhiriakhimayukhat nunallaat.

Una uqariiyarhimayuq munarhiliqinirmut ihariagiyauyuq Nunavunmiunit hivuraqniihimainnarniaqtuq qitianilu avikturhimayunut kavamatkutnut.

Inminik Pittailiniq

Kihimi, kavamatkut nunaulluangittuq kiutjutinut ikayuutautikhangitnutlu ilanganut akhuurutautiptiknut. Kavamatkut ihumagiyuq inminik pittailiniq piliurlunilu inuuhirittiaqhimayumik inuuhiaqtukhat atauhiyuq tapkunani. Kavamatkut piqanngittut tamainnik kiutjutinik, kihimi havainnariaqtaata havakniaqtaalu havaqatigiiklutik allanut ikiliyuumiriami inminik piyut Nunavunmi.

Kavamatkut havagutaa talvunga inminik tuqtirinirnut nutqaqtinnahuarniinni pitjutiqarniaqtut Inuit Qaujimaqatutqangit hivulliurutainni turaangniqatut inuuyumaqpiarnirni. Kavamatkut aulahimaniaqtut ikayurhimmaarlugit nunalaami-tunngaviqatut pitjutighat ilaupqarlugit inirniqatut ilagiiktutlu tapkunani inminik

tuqtirinirnut nutqaqtinnahuarniinni hatummiarnirninginnilu havaknahuarninginnilu piliurumaplutik aanniarniattunik nunalaanik.

Kavamatkut quviagiyait tunihiniit nakuyuniklu havaknit tapkunanga Isaksimagit Inuusirmi Katujjiqatigiit – tapkuat Iqimmitlugu Inuuhiq Katimayiit -- tapkuat havaqatigiyaat nunalaat piyumagamik amigaittunik inminik tuqtirinirnut nutqaqtinnahuarniinni huliitjutighanik.

Nunavuttip Angikliyuummiliqtuq Havagutaa

Nunavut hivumuktuq qaangirhimaliqtuni 8-ni ukiuni, piliurhuni angikliyuummiliqtirhugitlu paannariikniit inungni katimayiinnilu hilataanit nunaup.

Paannariikniinnit imaittunit ilitturipkaqtaatigut nakuutqiyaniit huliitjutiniit atuqtauyuniit ahiniit. Pipkaiyutlu inungnik hilataanit Nunavunmit quviaginirmik inuptionik, nunaptingnik, uqauhiptingnik, pitquhiptingnik.

Tamna amigaittunik tahamaniinnivut talvani Kanadami Ukiuqtaaqtumi Ulapqiniinni atauhiyuuq naunaitqutivut angikliyuummirmirniivutiptionikni havagutiptionikni Kanadami nunaryuamilu..

Umani auyami Nunavut aulapkaqtinniaqtait tapkuat Ualianit Kanadami Hivuliqtiit Katimaniingat hivulliqpaanguluni piliurhimayaptingni, tunihiluni uktuqvighaptingnik tautuktipkaqtaghaptingnik hivumuutiptionik pinniqpiaqtumiklu nunaptingnik Hivuliqtiinut Kanadaup ukiuqtaaqtuni nunainnit hitamanilu ualianit avikturhimanirnit.

Ikittut uplut qaangiqaata July-mi tamna Minista Munariniqaqtuq Arnait Katujjiqatigiikkunni miitiqtiinniaqtut Nunavunmi tapkunani kavamatuqaayuni/aviktuqhimayuni/ukiuqtaaqtuni havakatigiyamini.

Ilaupkaliqtavutlu nipivut nunaryuap tautungnarninganut.

Tamna Minista Avatiliqiyikkunni Washington-miittuq umani havainirmi katimanirvingmi uqautigiymaplugit piyumayavut akihaqturlugut tukhiqtauhimayumi tapkunanga United States Iqaluliyikkut Huratjaliqiyikkutlu Havakvianit titiraqtauliquplugit nanuit taimaatut qayangnarhiyut huratjat ataani piutimingni Qayangnarhiyuni Huratjat Maligaqmi.

Ihumaliuqtiqpiat Washington-mi ilihimapkauyughat nanuit qayangnangittut huratjat. Nunavutip nanuit aulapkainingit taimaittuuqpiatuq qanuriliuruti qanuqtut nunguttailinikkut pinahuaruti atuqtauyughaq.

Ministakput uqaqhimayuq nunat turaarutighariyaa hilaup allanguqtirninga -- nanuungittunik. Taimailiurnik ikayulimaittuq nanunik aanniqtitpaktaitlu Inuit -- tapkuaqpiat inuit akigaqtuiyut hilaup allanguqtirninganut ikayurumayutlu havagutinginni mighiyuummiqtirnirni puyut anianiinnik.

Talvani nunaryuap tautungningani, ukiuqtaaqtuup kavamanga ilauyuqlu upalungaiyarniinnit Nunaryuami Ukiuqtaaqtuuni Ukiungani hulitjutighainni.

Nunaryuami Ukiuqtaaqtuuni Ukiunga naunaiqtihimayaa angikliyuumiliqtumik aliahuutiginirmi nunaryuamit qauyihaqtinit Nunavunmi quviagiyavutlu kavamatuqangit angikhimayaginnut \$150 million talvunga Kanadami Nunaryuami Ukiuqtaaqtuuni Ukiungani pinahuarutimik.

Allattaug hunami havaqatigiigivaktavut kavamatuqat talvani naunaiyarninginni allangayut tunihinniinni Nunavunmit Kanadamut nunaryuamutlu.

Tamna Pulaaqtarnikkut Havaqatigiiknikkut Angirutu sainiqtauniaqtuq tikittughami tatqirhiutimi tapkunani Kavamatkunginnit France-kut.

Tapkunuunalu Association des francophones du Nunavut tapkuat alianaqtut Uuuititut uqaryuqtut paannariikhimaliqtut Nunavut Kavamatkunni hamalanganilu Kimmirut pivallialiurningani pitquhikkut pulaartarnikkut ayuirhaqnirni tamayaghanilu.

Iniruti

Piangainiaqtugut inuugapta nunami allangayumi qanurunaangittuqlu qiniriami hilataanut kikliqarnirmini.

Inuit hilatiptingni tautukpaktut uvaptingnik – takuyumaplutik qanuqtut Nunavunmiut piliuqtut nutaamik nunamik piqaqtumik allangayumik pitquhimik, piqaqtumiklu amigaittunik nunamit aturutighanik piqaqtumiklu angiyumik niriungnirmik inummariktuni ingunginni.

Piliurninga nutaami nunami piqaqtuq angiyumik niriungnirmik. Talvuunalu ilitarihimagut havakpiarniaqtughaq.

Hakugingniaqtugut hivuniptingnit, pitquhiptingni niriungniqarhotalu havagiami havaktauyughani aliahuutigilugitlu nakuuyunik inirhimayuvut. Nakuuyut inirhimayavut – pitquhikkut piangaiyarnikkutlu – ikayuqniaqtuq piliurluni hakugitqiyamik Kanadamik.

Ikayuqtiup hivulliutjavait uqautihi.

Nakurmiik.